

*Tidlige tegn på skolevegring:
forseintkomming og sporadisk fravær,
innadvendt – unndrar seg kontakt, diffuse
fysiske plager eller forsøker å unngå enkelte
fag/situasjoner/aktiviteter*

HANDLINGSPLAN VED SKOLEFRAVÆR

Planen er et minimumskrav til den enkelte skole og punktene i planen skal følges av alle skoler. Skolene skal gjennom egne rutiner presisere eget arbeid med oppfølging av fravær. Skolene skal i tillegg ha forebyggende tiltak rettet mot fravær.

1. Føring av fravær (jfr. egne rutiner for [Elektronisk føring av elevfravær](#))

- a) Kontaktlærer er ansvarlig for at fraværet er oppdatert.
- b) Faglærer fører fravær i egne timer.

2. Melding om fravær

- a) Ved fravær skal foresatte skrive melding.

3. Ved tidlige tegn på skolevegring

Forseintkomming og sporadisk fravær, innadvendt – unndrar seg kontakt, diffuse fysiske plager eller forsøker å unngå enkelte fag/situasjoner/aktiviteter.

- a) Kontaktlærer gjennomfører samtale med eleven og foresatte. Det informeres om at det er skoleplikt og at det er foresattes plikt å sørge for at eleven møter på skolen til rett tid.

4. Kontakt mellom skole og foresatte (se også [Prosedyre ved fravær](#))

- a) Foresatte skal ringe skolen senest 3. fraværsdag.
- b) Dersom foresatte ikke har tatt kontakt, ringer kontaktlærer foresatte samme dag for å avklare om det er gyldig fravær. Det vurderes om kontaktlærer også tar direkte kontakt med eleven. Ved bekymring for fraværet informeres sos.ped.rådgiver og ledelsen. Helsesøster informeres etter samtykke.
- c) Foresatte kontaktes umiddelbart ved ugyldig fravær, dvs fravær uten melding eller på ugyldig grunnlag. Sos.ped.rådgiver og ledelsen informeres.
- d) Skolen skal ha kontakt ved møte eller telefon med foresatte vedrørende fravær.
- e) Ved høgt fravær (se under) innkalles foresatte og eleven til møte på skolen. Her blir fraværsmønster kartlagt, en leter etter mulige årsaker til fraværet, (se vedlagte sjekklister) samt lager en avtale for oppmøte med nødvendige tilpasninger. Rektor informerer om foresattes / elevens opplæringsplikt. Helsesøster skal være med i slike møter. Tiltakene evalueres innen to uker.

5. Grenser for bekymringsfullt fravær

- a) Mer enn tre enkeltdager pr. måned. Årsak(er) undersøkes.

- b) Høgt sykefravær (over 20 %). Foresatte bes fremlegge legeattest. Helsesøster skal engasjeres.
- c) Hyppig forseintkomming. Mer enn tre ganger: foresatte blir informert av kontaktlærer. Ved ytterligere forseintkomming innkalles foresatte og eleven til møte på skolen.
- d) Ugyldig fravær fra enkelttime. Foresatte informeres. Ved gjentatt ugyldig fravær innkaller skolen til møte med eleven og foresatte.

6. Arenaer for drøfting av fravær på skolen

- a) Ledelsen går gjennom fraværstema og skolens samla elevfravær tre ganger i året. Skolen ser dette i sammenheng med den forebyggende planen de har.
- b) Ved bekymring rundt enkeltelevers fravær etableres det jevnlig møtepunkter mellom kontaktlærer og ledelsen hvor fraværet og tiltak diskuteres. At tiltak kommer raskt i gang, er avgjørende.
- c) Fravær er et eget punkt på møteagendaen på ukentlige trinnmøter.
- d) Ved bekymringsfullt høgt fravær og/eller mistanke om skolevegning tas dette opp på første mulige møte i skolens interne sos.ped.team, ressursteam el.

7. Melding til eksterne hjelpeinstanser

- a) Når skolen har kartlagt fraværsmønster og mulige årsaker til fraværet, har prøvd ut ulike tiltak i samarbeid med eleven og heimen, og avtalene om oppmøte ikke fører til positive endringer, melder skolen dette som sak til BFT til drøfting. Saken blir drøftet med PPT og helse- og sosialfaglige, og skolen får hjelp til hvordan saken eventuelt kan bli hjulpet videre.

RETNINGSLINJER FOR SAMARBEID MELLOM SKOLE OG BARNE- OG FAMILIETJENESTEN VED FRAVÆR HOS ELEVER

Oppstår akutte alvorlige hendelser, må umiddelbar kontakt med BFT mottak vurderes.

1. Handlingsplan for håndtering av fravær

*Alle skoler skal ha en skriftlig plan for registrering og oppfølging av fravær.

2. Skolens ansvar ved bekymringer for fravær eller skolevegning

*Ved bekymring for fravær eller skolevegning må skolen kartlegge elevens skolesituasjon og innhente informasjon fra elev og foresatte.

*Når skolene igangsetter tiltak i forhold til skolevegning eller bekymringsfylt fravær, skal disse evalueres i et møte sammen med foresatte (og elev) innen to uker.

* Dersom tiltakene ikke har en positiv effekt, skal skolene umiddelbart drøfte saken med BFT for å vurdere videre oppfølging fra BFT. Tilmelding til BFT, henvisning til BUP eller andre samarbeidsinstanser drøftes.

3. Tilmelding til BFT

*Tilmeldingsgrunn til BFT kan være behov for veiledning/konsultasjon til skole og/eller hjem og/eller utredning av elev.

*Ved tilmelding til BFT (Jfr. rutiner for tilmelding) skal dokumentasjon på utprøvde tiltak, møter med foresatte, samt en beskrivelse av elevens fungering legges med. Ved mistanke om lærevansker skal skolens utredninger av eleven fremgå av vedlagt pedagogisk rapport.

4. BFTs oppfølging kan omfatte

*Deltakelse på samarbeidsmøter og tverrfaglige møter.

*Bistå skole, foresatte og elev i å lage en samarbeidsavtale og/eller opptrappingsplan for tiltak.

*Råd til lærerne/viktige voksne på skolen når det gjelder å tilrettelegge skolehverdagen for eleven.

*Veiledning til hjemmet.

*Spesifikk oppfølging av elev.

*Kartlegging av utløsende og opprettholdende faktorer til fraværet.

*Vurdere om og sørge for at riktige instanser er involvert i saken i samarbeid med skole og foresatte.

*Avklare roller dersom flere instanser er inne. Det er viktig å unngå uklar ansvarsdeling i saker som gjelder skolevegring. BFT skal være en pådriver for at det avtales en tydelig ansvarsdeling mellom involverte instanser.

*Råd til skolen for å sikre kontinuitet i tiltak over tid, inntil eleven er tilbake på skolen og har fått en tilfredsstillende opplærings situasjon. BFT deltar på oppfølgingsmøter etter at eleven er tilbake på skolen for å bidra til å hindre tilbakefall.

*BFT / PPT utarbeider sakkyndig vurdering i tilfeller der loven krever det (jfr. opplæringslovens § 5-3). I særlige tilfeller kan det gjøres sakkyndig vurdering i forhold til fritak / delvis fritak fra opplæringsplikten (jfr. opplæringsloven § 2-1).

Sjekkliste for kartlegging ved stort skolefravær - Skole

Kartlegging av skolesituasjonen

Fravær og vegringsatferd hos eleven (Varighet og hyppighet av fravær, fraværsmønster, hele dager/enkelttimer, fravær knytta til fag, situasjoner, personer, aktiviteter). Vegringsatferd uten fravær? (Forsøker eleven å unngå fag, situasjoner, personer eller aktiviteter)

Har skolen mistanke om at eleven blir mobba på skolen, skolevegen eller i fritida?

Vurdering av skolefaglig kompetanse, fag/områder der eleven viser trivsel og positiv mestring. Fag/områder der eleven har vansker.

Vurdering av sosial kompetanse.

Hvilke viktige voksenrelasjoner har eleven på skolen og hvordan fungerer disse?

Hvilke viktige relasjoner har eleven til jevnaldrende på skolen?

Hvordan er skoledagen organisert, strukturert og forutsigbar for eleven?

Er det gjort sosiale tilrettelegginger for eleven på skolen?

Hvilke tiltak er prøvd ut på skolen, og hvordan har de fungert?

Kontakt med helsesøster, BFT, BUP, andre.

Hvilke tiltak er sett i gang i skole-hjemsamarbeidet, og hvordan har de fungert?

Hvilken kontakt har skolen med eleven og foresatte under og etter fravær?

Har skolen et eget internt hjelpesystem? Hvordan er oppgaver og ansvar fordelt på skolen?

Sjekkliste for kartlegging ved stort skolefravær - Elev

Sjekkliste for informasjon fra eleven

Hvilke fag, situasjoner eller aktiviteter på skolen liker eleven?

Er det aktiviteter, fag eller situasjoner som eleven opplever som vanskelige eller ubehagelige?

(Lese høyt, svare på spørsmål, ha prøver, ha kroppsøving, eksponering i gruppe, snakke med voksne, be om hjelp, bruke toalettet, spise i klassa, dra heimafra om morgenen, skoleveien, dra på ekskursjoner, ha vikar osv)

Har eleven vonde følelser knytta til noen av situasjonene overfor eller mer generelt når det gjelder skolesituasjonen? Hvilke følelser dreier det seg om? (trist, flau, redd, nervøs, engstelig, sint)

Har eleven andre bekymringer, eller har eleven opplevd noe utenfor skolesituasjonen som han/hun er opptatt av?

Blir eleven plaget eller mobbet på skolen, skoleveien eller fritida? Har dette skjedd tidligere?

Er det situasjoner eller aktiviteter utenfor skolen som gjør det fristende for eleven ikke å møte på skolen? (dataspill, møte venner, shopping, gjøre noe meningsfullt hjemme)

Hvilke lærere eller andre voksne på skolen har eleven et godt forhold til, evt et negativt forhold til?

Situasjoner der eleven klarer å møte på skolen eller delta i aktiviteter som han/hun vanligvis har vansker med å delta i. Hva gjorde at det likevel gikk bra?

Er skoledagen oversiktelig og forutsigbar for eleven? (oversikt over skoleuka, hvilke lærere som har de ulike timene, hvem eleven kan gå til dersom det er behov for en samtale osv)

Har eleven gode venner?

Sjekkliste for kartlegging ved stort skolefravær - foresatte

Sjekkliste for informasjon fra foresatte

Foresattes opplevelse av elevens generelle trivsel på skolen og i fritiden

Foresattes beskrivelse og forståelse av elevens vansker. Tenker foresatte det kan dreie seg om skolevegring, eller er det andre forklaringer?

Blir eleven plaget eller mobbet på skolen, skolevegen eller i fritida? Har dette skjedd tidligere?

Beskrivelse av eventuell vegringsatferd i heimen (er det vanskelig å få eleven til å gjøre seg klar til å gå til skolen om morgenen, har eleven fysiske plager i forbindelse med krav om skoleoppmøte, men er ellers frisk?)

Hva skjer når eleven har fravær? (dataspill, besøk av familie, ekstra oppmerksomhet fra foresatte, treffer venner utenfor skolen, skolearbeid osv)

Helsemessige forhold av betydning for elevens fungering og fravær (eventuell sykdomshistorikk, søvnrytme, matlyst)

Har det skjedd plutselige endringer eller belastninger i familien som kan settes i forbindelse med elevens vansker? (skilsmisse, flytting, søsken, sykdom osv)

Enkeltsituasjoner der eleven klarer å møte på skolen eller delta i aktiviteter som han/hun vanligvis har vansker med å delta i. Hva gjorde at det likevel gikk bra?

Foresattes ansvarsfordeling når det gjelder å følge opp skole og skoleoppmøte

Eventuelle andre instanser som er involvert i familien

Eventuelle andre støttespillere i familiens nettverk

Hvilke tiltak er forsøkt hjemme, og hvordan har disse fungert? (morgenrutiner, bytte av rolle mellom foresatte, samtale med eleven)

Foresattes ønsker og mål for elevens framtidige fungering